

Den danske Een Verden bevægelse 1946-70: Verdensføderalismen i Danmark

Finn Laursen

English Summary

This chapter covers the last three years of the Danish One World (Een Verden) movement as an independent organisation. On 24 October 1970 – when the UN celebrated its 25th anniversary – Een Verden merged with the UN-association (FN-foreningen) and an umbrella organisation of organisations interested in the UN (Dansk Samråd for Forenede Nationer) to form the new organisation FN-forbundet (directly translated UN-Union). According to the merger agreement the new organisation would be Danish member of both the World Federation of UN Associations (WFUNA) and the World Association of World Federalists (WAWF).

Prior to the merger the membership in the two main organisations had been decreasing and the economic foundation for activities had deteriorated. There were some public sources of funding, especially the Agency for Technical Cooperation with Developing Countries (for information activities about development issues) and the UNESCO National Commission (less well-defined topics), but the last couple of years some money was also secured from other public sources, including the Ministry of Foreign Affairs. The merger allowed the new organisation to get a budget line in the annual finance bill, creating a kind of financial stability not known previously. The government saw an interest in having a non-governmental organisation (NGO) that could inform about and contribute to the debate on foreign policy and international politics.

In January 1968 WAWF closed down its headquarters in the Hague, marred by cooperation problems. Senior staff was laid off. The youth executive secretary, Ichi Morita, was spared that fate and subsequently was responsible for moving the youth secretariat to Copenhagen. At an extraordinary congress at the International Peoples' College in Elsinore, Denmark, Andrew Clarke from Canada was confirmed as new secretary general of WAWF. He chose to stay in Ottawa and open the WAWF headquarters there. The Congress in Elsinore adopted various changes in the statutes, trying to federalise the federalists, as someone put it, arguably without much effect. A number of resolutions were adopted, including one proposing a World Development Authority. The new Danish prime minister, Hilmar Baunsgaard (Social Liberal), who had previously been chairman of the Odense local branch of Een Verden, gave a strong speech in support of world federalism, which he repeated in an interview on TV. A majority of MPs from all parties represented in the Folketing were still members of the parliamentary Een Verden group after the January 1968 elections. This meant some political success for the organisation, but organisational challenges were paramount.

In August 1970 the WAWF held its biannual Congress in Ottawa, Canada. Both UN Secretary General U Thant and Danish Prime Minister Hilmar Baunsgaard gave rather pro-federalist speeches. U Thant said, inter alia: "The ultimate crisis before the United Nations ...is the crisis of authority. Management of problems which are global in scope requires extension of authority to world agencies. (...) Nothing could increase the

effectiveness of the United Nations more than a modification of outmoded and unworkable concepts of unfettered national sovereignty.”

Introduktion

Dette kapitel vil dække de tre sidste år, før Een Verdens sammenslutning med FN-foreningen til det nye FN-forbund, som blev medlem af både World Federation of United Nations Associations (WFUNA) og World Association of World Federalists (WAWF). I fusionen indgik også Dansk Samråd for Forenede Nationer, en paraplyorganisation, der arbejdede med information om FN, og som havde eksisteret siden 1948. Spørgsmålet om, hvad der skete efterfølgende med verdensføderalismen i den ny fælles forening med FN-folkene, der tidligere havde været noget skeptiske over for verdensføderalismen, ville kræve en anden længere studie, som ikke er mulig her.

Efterhånden som Een Verden kom til at stå for en lidt mere blød form af verdensføderalisme, blev det i løbet af 1960erne gradvist til mere samarbejde med FN-foreningen, begyndende med samarbejde om nogle aktiviteter, især konferencer, og ved årtiets slutning bladsamarbejde og kontorfællesskab før den formelle sammenslutning i 1970. I Samrådet var der dog en vis modstand mod at gå ind i den nye forening, da nogle medlemmer ønskede at opretholde et politisk neutralt organ. Denne modstand komplicerede fusionsforhandlingerne noget, men til sidste var der også overvejende støtte til fusionen i Samrådet.

En vigtig faktor bag sammenslutningen var faldende medlemskab og økonomiske problemer med at opretholde aktiviteterne og forventning om at komme på finansloven for at yde et 'offentligt gode' i form af oplysning om FN og international politik og bidrage til debat herom.

Bladet *Verden og Vi* fortsatte indtil 1968, men den økonomiske situation førte til forslag om bladsamarbejde med FN-foreningen i Danmark eller den norske *Én Verden*. På mange måder blev den vigtigste aktiviteter weekend kurser med støtte fra Styrelsen for Teknisk Samarbejde med Udviklingslandene eller UNESCO Nationalkommissionen.

Medlemstallet blev ved med at falde. Det blev i 1968 oplyst til mellem 2500 og 3000.

WAWF afholdt en ekstraordinær kongres på Den Internationale Højskole i Helsingør i 1968, hvor statsminister Hilmar Baunsgaard hold en meget pro-Een Verden tale.

1968¹

1968 var første år uden lotteri, som alle var trætte af, og som ikke var gået særligt godt de to foregående år. Det betød til gengæld finansielle problemer, ansøgning om tipsmidler, og diverse forsøg på besparelser.

Ved folketingsvalget d. 23. januar 1968 tabte Socialdemokratiet og støttepartiet Socialistisk Folkeparti stemmer, der førte til tab af henholdsvis syv og ni mandater. Valget blev en sejr for Hilmar Baunsgaard, idet

---

¹ For 1968 har kun to numre af *Verden og Vi* været tilgængelige, nemlig 18. årg., nr. 4 (februar 1968), og 19. årg. nr. 1 (maj 1968). Det er tænkeligt, at maj 1968 var sidste nummer af bladet. Det første nummer af fællesbladet *FN-Orientering* var nr. 1 (januar-februar 1969).

de Radikale gik 14 mandater frem. Venstre gik et mandat tilbage og de Konservative tre mandater frem. Det førte til dannelse af en VKR-regering med Baunsgaard som statsminister.²

Forud for valget havde *Verden og Vi's* redaktør Bodil Ravn sendt nogle spørgsmål til partierne for at sondere deres holdning til nogle for Een Verden's centrale udenrigspolitiske spørgsmål (se Tekstboks 12.1)

Tekstboks 12.1: Spørgsmål til de danske politiske partier i relation til dansk udenrigspolitik forud for folketingsvalget d. 23. januar 1968.

1. FN's hovedformål er at beskytte efterverdenen mod krigens svøbe, hvilket foreløbig har medført oprettelse af FN-styrker, der er indsat med fredsbevarende opgaver. Disse styrkers værdi for FN mindskes imidlertid betydeligt af, at de er underlagt de nationale regeringer, der f.eks. kan trække dem hjem, når de vil. Mener De, at Danmark bør gå ind for at afgive beføjelser til FN, således at styrkerne sikres bevægelsesfrihed til løsning af deres opgaver?
2. Mener De, at de danske delegerede i FN skal være embedsmænd eller politikere?
3. Skal vor NATO-politik revideres og i givet fald hvordan?
4. Mener De, at vi såvel internationalt bør søge at tilvejebringe en væsentlig reduktion af toldmure for U-landenes produkter?
5. Hvornår mener De, at Danmark, som henstillet af FN, bør nå til at afsætte et beløb svarende til 1 pct. af sit bruttonationalprodukt til udviklingshjælp og til indsats i U-landene?
6. Hvilke muligheder mener De, i denne forbindelse, der er for at øge stigningstakten i den danske U-landshjælp?
7. 90% af folketingets medlemmer er tilsluttet EEN VERDEN's folketingsgruppe, og der må derfor i folketinget være bred enighed om, at FN bør styrkes, og at målet er, at FN får myndighed til at gennemtvinge freden. Mener De, at vor FN-politik bør prioriteres højere, og har De forslag til, hvad vi kan gøre for at styrke FN's myndighed?

På "Verden og Vi's" redaktionsudvalgs vegne

Med venlig hilsen

Bodil Ravn

Kilde: Tekst dateret den 20. december 1967. Een Verdens arkiv.

Bemærk, at der ikke var et spørgsmål om det europæiske samarbejde. Svarene fra de politiske partier varierede en del. Svarene blev suppleret med klip fra partiprogrammerne. Svarene fra partierne samt udklip fra partiprogrammerne blev givet i februar 1968 nummeret af *Verden og Vi*.³ Umiddelbart må nogle af svarene ses som noget tøvende ud fra en verdensføderalistisk synsvinkel. Ser vi udelukkende på svarene på spørgsmål 7, fik vi følgende svar fra de partier, der fortsat eksisterer anno 2021:

1. Folketingsmand, partisekretær i Socialdemokratiet, Niels Matthiassen bevarede spørgsmål nr. 7 på følgende vis:

"Jeg bryder mig ikke om udtrykket 'gennemtvinge freden', men jeg mener afgjort, at vor FN-politik bør have 1. prioritet inden for vor udenrigspolitik, og på et eller andet tidspunkt må det være naturligt at foretage en revision af FN-organisationen, der kan styrke denne. Men mange interesser spiller ind, og

² Se Folketingsvalget 1968, <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/folketingsvalget-1968/>

³ *Verden og Vi*. 18.årg., nr. 4 (februar 1968).

mange problemer melder sig, ikke mindst med de mange nye medlemslande, og spørgsmålet om sikkerhedsrådets myndighed i forhold til generalforsamlingen. Fra de fem permanente medlemmer af sikkerhedsområdet (sic) skal man nok ikke vente megen lyst til at ændre de bestående ordninger, hvilket ikke bør forhindre os i at arbejde med på positive ordninger.”

2. Folketingsmand K. Helveg Petersen fra de Radikale besvarede spørgsmål nr. 7 på følgende vis:

”Jeg mener, at FN-politik bør prioriteres højere – Et skridt i den retning vil være etablering af fredsbevarende styrker, der står til FN’s rådighed. Fremdeles bør der etableres et mæglingsorgan, der nårsomhelst kan træde in i en konflikt for at få parterne forligt. Endvidere bør der oprettes et internationalt råd af forskere og eksperter, hvis opgave det er at tage initiativer til undersøgelse af løbende konflikter og konfliktmuligheder med henblik på, at verdensoffentligheden bedst muligt kan orienteres derom.”

3. Venstres politiske ordfører Henry Christensen gav et længere svar på spørgsmål nr. 7. Her følger uddrag:

”... vi må langt stærkere i dansk politik sætte det frem som målsætning og stræben for vor deltagelse i international politik, at FN udstyres med myndighed, beføjelser og styrke med henblik på opretholdelse af international fred og orden. Målet kan synes utopisk, men sådan har også andre mål for menneskeheden forekommet, og de blev dog nået.

Vi bør derfor prioritere vor FN-politik højere. Vi bør aktivisere den hjemlige debat om den videre målsætning for FN, og vi bør i deltagelse i udenrigspolitikken så stærkt som muligt fremhæve det danske folks ønsker om denne politiske stræben.

I praktisk FN-politik bør vi arbejde energisk med på alle skridt, store og små, der kan fremme dette centrale politiske mål.”

4. Folketingsmand Knud Bro fra de Konservative besvarede nr. 7 på følgende vis:

”FN-politikken bør styrkes i den forstand, at verden i højere grad må bringes til at bøje sig for en moralsk fremfor en magtbetonet afgørelse, men det er jo en langsigtet opgave. Men FN beskæftiger sig jo med meget, og der er grund til at fremhæve, at organisationen har vist en storartet evne til at afværge og standse fredsbrud, hvor stormagterne ikke har været direkte indblandet. Det er meget væsentligt, og det må vi støtte af al evne.”

5. Folketingsmedlem Gert Petersen fra Socialistiske Folkeparti besvarede spørgsmål nr. 7 på følgende vis:

”Danmark er et af de lande, der prioriterer FN-politikken højest, og under de rådende omstændigheder, hvor afgørelser i sidste instans er afhængige af stormagternes stilling, kan FN ikke spille anden rolle end et mæglende forums. Men på længere sigt må FN omdannes til en slags verdensparlament, i begyndelsen med visse begrænsede beføjelser. Men også dette vil formentlig kræve en ændring af FN’s pagt. Danmark kan arbejde for, at FN bliver universel, og at pagten tages op til revision.”

Alt i alt, kan vi vel konkludere, at der var en vis interesse i at se et stærkere FN, men måske ikke den store tro på det.

Læsere, der ønsker at se svarene fra Retsforbundet, Kommunisterne, Liberalt Centrum og De Uafhængige, bedes konsultere bladet.

Det første landsstyrelsesmøde i 1968 fandt sted i Varnæs, Sønderjylland, den 16. marts. Inden mødet meddelte Ib Christensen, at hans partipolitiske arbejde i Danmarks Retsforbund desværre ikke tillod tilstrækkelig tid til Een Verden arbejdet, så han meldte sin udtræden af landsstyrelsen.⁴ Gyrit Jørgensen, Aarhus, indtrådte så som suppleant. Klaus Nicolajsen ønskede ligeledes at træde ud. Han blev afløst af Sven Hansen fra Een Verdens Ungdom.⁵

Formanden for forretningsudvalget, Knud Nielsen, gav en redegørelse, hvor han omtalte diverse aktiviteter og også nævnte nogle aktiviteter, der var på trapperne. Den 2. marts havde der været et møde i Studenterforeningen, hvor professor T. Bjerge fra Risø havde været hovedtaler, og hvor Ebbe Rode reciterede. Der havde været fuldt hus. Den 9.-10. marts blev der afholdt et menneskerettighedsseminar på Christiansborg, hvor der havde været 171 deltagere fra 56 organisationer, og 120 havde meldt sig til gruppemøder bagefter. Fin dækning af presse og TV, hører vi. Samme weekend havde der været afholdt et møde i Hamborg på det Dansk-tyske akademi. Per Hækkerup havde været hovedtaler, og der var omkring 50 deltagere, hvoraf de fleste var tyskere.⁶

Folketingsgruppen var i færd med at blive rekonstrueret efter valget i januar.

Flemming Thøgersen redegjorde for kursusvirksomheden. De tre første kurser havde været afholdt i Helsingør, Middelfart og i Ålborg. De to næste ville være på Snaptun ved Horsens og i Helsingør. Det sidste ville finde sted i april. Han beklagede sig over manglende støtte fra nationalkomiteen, hvis medlemmer ikke viste større interesse for Een Verden.

Økonomien havde det ikke godt. Det var blevet besluttet ikke at fortsætte med landslotteri. Så ca. 30.000 kr. skulle spares eller findes på anden måde. Der blev søgt om tipsmidler (Poul Møller var nu finansminister). Besparelser kunne være på bladet eller kontoret. Dertil kom WAWF-bidraget, som man søgte at få den danske stat til at hjælpe med.

EVU i Århus og København havde holdt to kurser vedrørende ulandshjælp. Kurset i Århus havde været meget stort. EVU havde desuden en delegation fra Sovjetunionen på besøg.

Angående det nordiske samarbejde forestod et skandinavisk FN-møde i Oslo d. 30.-31. marts 1968. Emnet var "Menneskehedens fællesgoder: FN og naturressourcerne." Dette var et nyt, men centralt emne for verdensføderalister.

Dernæst omtaltes den forstående WAWF særkongres i Helsingør. Det var allerede vedtaget at flytte sekretariatet i Haag ud af Nederlandene, og personalet, undtagen ungdomssekretæren Ichi Morita, var blevet afskediget.⁷

På forretningsudvalgsmødet den 4. juli 1968 blev det vedtaget at sammensætte den danske delegation til WAWF-kongressen i Helsingør på følgende måde: Hermod Lannung, Manja Danneskiold-Samsøe, Knud Nielsen, Anker Nielsen, Ruth Gunnarsen, Frede Buchardt, Svend Aage Hestoft, Elisabeth Nordentoft og Julius Foxvig. Mogens Borly og Hans Solholm kunne kun deltage i Council mødet.⁸

I en skrivelse fra landsformanden Hermod Lannung til landsstyrelsen dateret 23. juli 1968 lærer vi, at Een Verden havde søgt om 30.000 kr. fra tipsmidlerne, men kun fået 5.000 kr. i første omgang. Man havde dog

---

⁴ Brev fra Ib Christensen til Knud Nielsen, dateret 11. februar 1968.

⁵ Referat af landstyrelsesmøde i Varnæs den 16. marts 1968. Een Verdens arkiv.

⁶ Ibid.

⁷ Referat af landstyrelsesmøde 16. marts 1968.

⁸ Referat af forretningsudvalgsmøde den 4. juli 1968 hos Manja Danneskiold-Samsøe, Birherød.

klaget, da EVU og CISV var blevet taget med i betragtning, selv om der var tale om selvstændige organisationer. Så fik man yderligere 5.000 kr. Derefter håbede man at kunne spare ved at starte et fælles norsk-dansk Een Verden blad. Og så skulle der spares 12.-15.000 kr. på lønningskontoen i fremtiden. Så man mente at kunne klare problemerne, men der var dog et likviditetsproblem, der førte til at man optog en kassekredit.⁹

WAWF/YSD organiserede en konference i Wien den 1.-5. juli 1968. Emnet var "East-West Cooperation as a step towards International Order." Ichi Morita og Finn Laursen var hovedansvarlige (herom mere i EVU Kapitel 14).

Desværre fulgte den sovjetisk-ledede invasion med Warszawa-pagt lande i Tjekkoslaviet den 20. august, altså mindre en to måneder efter Wien-konferencen, hvor tonen mellem ungdomsledere fra Øst og Vest havde været så positiv. Den invasion satte afspændingen i Europa nogle år tilbage, indtil Helsinki-processen startede i begyndelsen af 1970erne.

I slutningen af juli, altså inden invasionen i Tjekkoslaviet, fandt den ekstraordinære WAWF-kongres sted på den Internationale Højskole i Helsingør. Hovedarrangør var Knud Nielsen, der fik Dan Secher ansat som assistent. Ud over at vedtage nye statutter, hvor Mogens Borly som formand for WAWFs statutudvalg var indblandet, bekræftedes ansættelsen af Andrew A.D. Clarke, Canada, som generalsekretær. I første omgang ville han arbejde ud fra Ottawa, hvor han havde været generalsekretær for den canadiske verdensføderalistiske organisation. Men tanken var, at kontoret på længere sigt skulle flytte ud af Canada. Ungdomskontoret under Ichi Moritas ledelse flyttede til København, og var teknisk set også WAWF's Europa-kontor.

Blandt talerne på kongressen på Den Internationale Højskole var den forholdsvis nye statsminister Hilmar Baunsgaard, der tidligere bl.a. havde været formand for Een Verdens Odense afdeling. Han gav som forventet en meget Een Verden-positiv tale.

---

⁹ Hermod Lannung, Til landsstyrelsen, den 23. juli 1968. Een Verdens arkiv.

Billede 12.1: Fra WAWFs Helsingør kongres 1968.

Fra venstre: Hermod Lannung, Sally Bray (USA), Hilmar Baunsgaard, Andrew A.D. Clarke (Canada) og Karen Solstad (Norge). Bag ved ses til venstre Knud Nielsen og til højre Rev. Gerry Grant (USA).

Kilde: *The World Federalist*. August/September 1968, p. 5.

Baunsgaards tale i Helsingør den 29. juli 1968 styrkede Knud Nielsen i troen på, at Een Verden politisk set lå "lunt i svinget." Han henviste til, at folketingsgruppen omfattede mellem 90 og 105 af tingets medlemmer og fra alle partier. Han nævnte også statsminister Jens Otto Krags tidligere tale ved åbningen af Det nordiske Een Verden møde på Christiansborg, hvor han sagde, at gennemførelse af Een Verdens planer var helt afgørende for verdens fremtid, og at Een Verden "talte med historiens ret." Nu sagde Baunsgaard så, at FN's udvikling til et virkeligt retsorgan var regeringens langsigtede mål. Da pressen havde stillet nogle kritiske spørgsmål, forklarede Baunsgaard på TV-aktuel, hvad Een Verden stod for, og hvad foreningen var og ikke var.¹⁰

Kongressen, hævdedes det, havde styrket verdensorganisationen i forhold the de nationale medlemsorganisationer. Man havde vedtaget et del resolutioner, deriblandt et forslag om en Verdens Udviklings Organisation (World Development Agency) under FN, der kunne koordinere de mange andre FN-organer for teknisk hjælp, for handel, investeringer og finanser på en effektiv måde. WAWF foreslog også oprettelse af en ny FN-organisation med myndighed over havbunden udenfor territorialfarvandet, og som skulle kunne give firmaer licens til at bore. Disse penge skulle kunne bruges til verdens økonomiske og sociale udvikling. Der var også forslag om udvikling ikke bare af FN's peace-keeping (FN-styrker) men også peacemaking (fredsskabende funktion gennem mægling m.m.). Man foreslog sågar, at regeringscheferne fra Danmark, Norge, Sverige, Canada, England (læs UK) og Japan skulle foreslå nedsættelse af et udvalg i

---

¹⁰ Knud Nielsen, Beretning til landsmødet (generalforsamlingen) 1968 fra forretningsudvalgets formand, den 16. august 1968.

FN, der skulle studere organisationens videre udvikling, og at disse lande skulle samarbejde i en slags "peace-makers association".¹¹

I sin beretning til landsmødet kom Knud Nielsen også ind på "det svage punkt: økonomien." Der blev jongleret med mange tal. Efterhånden var foreningen meget afhængig af statsstøtte.

På selve landsmødet nævnte Knud Nielsen også, at der var samarbejdsbestrebelse i gang mellem Een Verden og FN-foreningen, uden direkte at foreslå, at dette kunne være en vej til større offentlig støtte.

Efter beretningen fremlagdes en resolution om uddannelse til fredsmæglerarbejde og fælles nordisk forslag i FN for skabelse af en komite, der skulle drøfte FN's udvikling til en virkelig verdensmyndighed. Den blev vedtaget med en mindre ændring (se Tekstboks 12.2).

Tekstboks 12.2: Udtalelse fra Een Verdens landsmøde på Christiansborg den 20. oktober 1968

EEN VERDEN's landsmøde har med tilfredshed bemærket sig, at den danske regering har stillet sig positivt til vor verdensorganisations resolution. I resolutionen blev det henstillet til regeringen, at Danmark sammen med andre lande skulle foreslå nedsættelsen af et udvalg i Forenede Nationer, der skulle overveje veje og metoder til udvikling af Forenede Nationer til en virkelig verdensmyndighed. Videre blev det foreslået, at Danmark sammen med andre lande skulle arbejde for uddannelse af medarbejdere til en udvidet fredsfremmende FN-virksomhed.

Landsmødet foreslår derfor, at de nordiske regeringer og oppositionspartier i samarbejde med de respektive EEN VERDEN organisationer virker for, at dette forslag kan stilles som et fællesnordisk forslag på Forenede Nationers generalforsamling i 1969.

Kilde: Venligst stillet til rådighed af Flemming Thøgersen.

Hermod Lannung og Erling Fischer genvalgte som henholdsvis landsformand og næstformand med akklamation.

Til styrelsen valgtes Ole Blaust, Mogens Borly, Frede Buchardt, Niels Christensen, Jørgen Ejlstrup, Leif Gunnarsen, Ruth Gunnarsen, Svend Å. Hestoft, Carl Ingemann Jensen, Gyrit Jørgensen, Ivar Lærkesen, Anker Nielsen, Knud Nielsen, Hans Solholm og Marion Thøgersen.

Som repræsentanter for EVU indvalgte Sven Hansen, Jette Gottlieb og Viggo Skov.¹²

På forretningsudvalgsrådet den 22. august 1968 diskuterede man, om man skulle udsende den tjekkoslovakiske resolution, der var blevet oversat til dansk. Man konkluderede, at den ikke var af pressemæssig betydning. I stedet kunne den og peace-maker resolutionen sendes ud til medlemmerne sammen med opkrævningen.¹³

På forretningsudvalgsrådet den 16. september 1968 blev det nævnt, at der havde været et møde i samarbejdsudvalget mellem Een Verden og FN-foreningen, hvor der havde været enighed om at nedsætte

¹¹ Ibid. Disse resolutioner har ikke været til rådighed.

¹² Referat af landsmøde på Christiansborg den 20. oktober 1968. Een Verdens arkiv.

¹³ Referat af forretningsudvalgsrådet den 22. august 1968. Een Verdens arkiv.

et udvalg som skulle mødes en gang om måneden for drøftelse af organisationernes aktiviteter, afholdelse af fælleskurser m.m. Man nedsatte to underudvalg, et blad udvalg og et sekretariats udvalg.¹⁴

Det fremgår af referatet fra forretningsudvalgsmødet den 6. november 1968, at forretningsudvalget nu bestod af Hermod Lannung, Knud Nielsen, Erling Fischer, Ruth Gunnarsen, Mogens Borly, Anker Nielsen, Jørgen Ejlstrup, Flemming Thøgersen og Frede Buchardt. Det var tidligere blevet meddelt, at Manja Danneskiold-Samsøe og Hans Solholm ikke ønskede genvalg til forretningsudvalget.¹⁵

Det første nummer af det fælles norsk-danske blad var nu udkommet. Forretningsudvalget var noget skuffet over det danske stof. Ruth Gunnarsen oplyste, at hun ikke havde fået korrektur, og at der var udeladt væsentlige artikler. Man ville gøre den norske hovedredaktør opmærksom på problemet. På samme møde diskuterede man fortsat tættere samarbejde med FN-foreningen, inklusive fælles blad.¹⁶

På det næste møde, var samarbejdet med FN-forening skredet så meget frem, at man nu oprettede fælleskontor i Kompanistræde 32, og allerede planlagde første fælles blad, "snarest muligt i 1969", hvilket betød at man ville opsigte bladsamarbejdet med Norge.¹⁷

1969

Ved begyndelsen af foreningens sidste år før sammenslutningen med FN-foreningen og Samrådet var Hermod Lannung fortsat landsformand af Een Verden, og Knud Nielsen var formand for forretningsudvalget. Andre medlemmer af forretningsudvalget var Anker Nielsen, Erling Fischer, Jørgen Ejlstrup, Mogens Borly, Ruth Gunnarsen, Frede Buchardt, Flemming Thøgersen og Ole Blaust. Knud Nielsen oplyste på det første forretningsudvalgs møde i januar 1969, at forhandlingerne med norske Én Verden om ikke at fortsætte med fælles blad var faldet på plads, så nu kunne man gå i gang med det fælles blad med FN-foreningen, *FN-orientering*.¹⁸

Knud Nielsen nævnte også ved samme lejlighed, at der var kommet et brev fra Max Habicht, Schweiz, der ønskede at komme til Danmark for at snakke med professor Rehberg og Per Hækkerup om oprettelse af et føderalistinstitut i Danmark. Knud Nielsen mente, at ideen var udmærket, men at Een Verden selv måtte tage sig af den sag, hvilket han havde svaret Habicht og meddelt Rehberg og Hækkerup. Og så døde den ide tilsyneladende.

Økonomien forblev et problem, men der var fortsat nogle medlemmer, der betalte deres medlemskabskontingent, så bl.a. også takket være et banklån, klarede man regningerne nogenlunde. Der var kommet afslag på to UNESCO-kurser med titlerne "Uddannelse og fremskridt" samt "Videnskaben og freden" under henvisning til at spørgsmålene ikke henhørte under FN eller særorganisationerne! Det var forretningsudvalget naturligvis ikke tilfreds med, og man var enig om at sende en delegation til at drøfte spørgsmålet med UNESCO-nationalkommissionen. Det var Flemming Thøgersen, der repræsenterede Een Verden i UNESCO-nationalkommissionen på dette tidspunkt. Desuden vedtog man at undersøge

---

¹⁴ Referat af forretningsudvalgsmøde den 16. september 1968. Een Verdens arkiv.

¹⁵ Referat af forretningsudvalgsmøde den 6. november 1968. Een Verdens arkiv.

¹⁶ Ibid. Eksemplar af det norsk-danske blad har ikke været til rådighed.

¹⁷ Referat af forretningsudvalgsmøde den 5. december 1968. Een Verdens arkiv.

¹⁸ Referat af forretningsudvalgsmøde den 16. januar 1969. Referaterne, der citeres i dette kapitel, er venligst stillet til rådighed af Flemming Thøgersen. Første nummer af *FN-Orientering* er dateret januar-februar 1969.

muligheden for støtte fra Udenrigsministeriet, der mentes at disponere over et stort beløb til oplysningsarbejde.¹⁹

På forretningsudvalgsmødet i februar blev det oplyst, at Frede Buchardt nu repræsenterede Een Verden i Styrelsen for Teknisk Samarbejde med Udviklingslandene. Men Svend-Åge Hestoft havde rejst kritik af måden, hvorpå Frede Buchardt var blevet valgt til den position. Det blev vedtaget, at forretningsudvalgets formand skulle tilstille Hestoft en redegørelse for sagen.²⁰ På samme møde blev det oplyst, at der ville blive en reception den 7. marts 1969 i de nye fælles lokaler, selv om det formelle vedrørende samarbejdet med FN-forbundet endnu ikke var faldet helt på plads. Man konstaterede med beklagelse, at det nye fællesblad endnu ikke var udkommet, men det skulle kun være et spørgsmål om dage. Ved samme lejlighed udsatte man et kursus, der stod til kun at få tre deltagere.

Knud Nielsen gav en redegørelse for et WAWF Council-møde, der havde fundet sted i London. Han kunne oplyse, at næste WAWF-kongres ville finde sted i Canada i 1970. Verdenssekretariatet ville indtil videre forblive i Canada. På mødet i London var Bill Sheehan (Canada/USA) blevet genvalgt som formand for Council. Knud Nielsen og Lucy Webster (USA/UK) var blevet valgt som næstformænd. Sally Bray (USA) blev valgt som formand for forretningsudvalget - Executive Committee. Den tidligere formand for sidste, Francis Gérard (Frankrig) blev valgt som æresvicepræsident. Mogens Borly omtale nogle statutproblemer, og sagde, at der havde været kritik af den amerikanske overrepræsentation på ledende poster, noget der burde rettes ved næste kongres, hvilket Een Verdens forretningsudvalg var enig i.²¹

I det dokument, der blev vedtaget vedrørende sekretariatssamarbejde læser vi bl.a.:

"Landsorganisationen Een Verden og Den danske FN-forening har pr. 1/2-69 udbygget samarbejdet dels ved at lade landssekretariatene få til huse i det af Den Danske FN-forening erhvervede lejemål i Danmarks Lærerforenings bygning Kompagnistræde 32, 3. sal o.g. og dels ved i fællesskab at udgive bladet FN-orientering. Een Verden og Den danske FN-forening er enige om at lade De Studerendes FN-Gruppe ved Københavns Højere læreanstalter få sekretariat inden for samme lejemål."²²

Forårets landsstyrelsesmøde fandt sted på Den internationale Højskole i Helsingør den 23. marts 1969. Der var et forudgående forretningsudvalgsmøde på sekretariatet i København den 19. marts, hvor man bl.a. diskuterede budget for 1969-70. Der var en del usikkerhed om indtægter, herunder offentlig støtte. Udgifter kunne derfor kun afholdes i takt med indgangen af indtægter. Referatet fra det møde indeholder også en interessant oplysning: "Knud Nielsen redegjorde for et fortroligt møde mellem FN-foreningen, Kvindeligaen og EEN VERDEN vedr. et langt nærmere samarbejde mellem "FN-foreningerne" samt udenrigsministeriets interesse i dette forhold."²³

Det fremgår af referatet fra landsstyrelsesmødet den 23. marts 1969, at styrelsen, udover forretningsudvalgsmedlemmerne, nu havde følgende medlemmer: Leif Gunnarsen, Gyrit Jørgensen, Niels Christensen, Marion Thøgersen, Hans Solholm, Jens H. Nielsen, Julius Foxvig, Sven Hansen, Viggo Skov og Knud Holm Tved. På mødet orienterede Frede Buchardt om kursusvirksomheden, hvor det havde knebet med deltagere. Mogens Borly mente ikke, at man skulle søge om flere kurser. Svend-Åge Hestoft fandt, at

---

¹⁹ Referat fra mødet.

²⁰ Referat af forretningsudvalgsmødet den 25. februar 1969.

²¹ Ibid.

²² Dokument S 19/69, 11. marts 1969.

²³ Referat af forretningsudvalgsmøde den 19. marts 1969 på sekretariatet.

Mellemfolkeligt Samvirke burde overtage alle kurser, men nævnte også muligheden for fælles kurser med Kvindeligaen og FN-foreningen.²⁴ Flemming Thøgersen mente, at man burde fortsætte kursusvirksomheden på sædvanlig måde. Flemming Thøgersen fortalte, at EVU havde afholdt tre kurser, hvor et om børnebøger havde været særdeles godt, og EVU havde planlagt tre kurser.²⁵

På mødet redegjorde Ruth Gunnarsen for det nye blad, *FN-orientering*. Af forskellige grunde, var der blevet rokeret om på stoffet i første nummer, således var visse artikler udelukket bl.a. på grund af Trygve Lies død. Der var almindelig tilfredshed med bladet. Redaktionen bestod af H. Veistrup og L. Harming fra FN-foreningen og Ruth Gunnarsen og Anker Nielsen fra Een Verden. Man drøftede også, bl.a. "det betænkelige i at der er canadisk/USA-ledelse på næsten alle posterne internationalt." Det blev dog nævnt, at World Federalist Youth (WFY) nu havde en norsk formand, Sigmund Lieberg (der havde overtaget posten fra Finn Laursen), og en japansk sekretariatsleder, Ichi Morita, der ledede kontoret på Nørrebrogade.²⁶

Der forelå to resolutionsforslag, et fra landsformand Hermod Lannung og et fra forretningsudvalgsformand Knud Nielsen. Efter en kort diskussion vedtog man at koncentrere diskussionen om Lannungs forslag, der med få rettelser blev vedtaget (se Tekstboks 12.3).

Tekstboks 12.3: Resolution vedtaget på Een Verdens landsstyrelsesmøde den 23. marts 1969

DA FN's generalkomite for tiden virker som forberedende udvalg for FNs 25-års jubilæum med den opgave at forberede rekommandationer og planer for jubilæet,
DA generalsekretær U Thant under hensyn til den krise FN er ude i, og det forestående jubilæum, har taget til orde for, at man skulle tage op de grundlæggende problemer, og navnlig hvorledes FN kan udvikles til et virkeligt effektivt instrument for fred og sikkerhed,
DA udvalget bl.a. som følge af nogle medlemslandes temmelig negative holdning foreløbig synes at ofre tid og kræfter på relative petitesseer såsom en rekommandation om udsendelse af jubilæumsfrimærker, DA der må lægges den største vægt på at denne lejlighed til en styrkelse og effektivisering af De forenede Nationer ikke forpasses,
OPFORDRER EEN VERDEN landsstyrelse samlet til møde i Helsingør indtrængende de skandinaviske regeringer til gennem den skandinaviske repræsentant i den forberedende komite, ambassadør Sverker Åström, at gøre en indsats for at komiteen først og fremmest koncentrerer sin virksomhed om det, der efter vor opfattelse bør være dens hovedopgave, udvikling af FN til det virkelige effektive instrument for fred, sikkerhed og fremskridt.

Kilde: Tekst venligst stillet til rådighed af Flemming Thøgersen.

Vi ser, at resolutionens stil var påvirket af den måde, hvorpå man skriver resolutioner i mange internationale organisationer, herunder FN.

²⁴ Svend-Åge Hestoft, der havde været meget aktiv de tidlige år i Een Verdens historie tog en pause fra Een Verden arbejde, da han i 1963 blev ansat på Nordisk Landboskole (tidligere Fyns Stifts Husmandsskole). Han var amerikansk gift. Konen Judith trivedes ikke i Danmark, så i slutningen af 1960'erne flyttede hun til USA med parrets to børn. Da Hestoft gik på pension i 1989 flyttede han til USA for at være hos familien. Han blev 89 år og døde i USA i 2009. Se Anne Krygers mindeord, [https://fyens.dk/artikel/d%C3%B8dsfald-2009-1-13\(11\)](https://fyens.dk/artikel/d%C3%B8dsfald-2009-1-13(11)) (konsulteret 14/02/2022).

²⁵ Referat af landsstyrelsesmøde den 23. marts 1969 på Den internationale Højskole i Helsingør.

²⁶ Ibid.

Vi bemærker samtidigt at sprogbrugen er blevet mere beskedent, stuerent måske, der tales ikke om verdensregering, ikke engang verdensmyndighed, men et virkelig effektivt instrument for fred, sikkerhed og fremskridt.

På forretningsudvalgsmødet i maj foreslog Erling Fischer, at der i bladet kom en redegørelse om Een Verdens historie. På opfordring fra udvalget påtog Erling Fischer sig at udarbejde denne redegørelse.²⁷ På samme møde oplyste Hermod Lannung, at fuldmægtig Neustrup i Udenrigsministeriet var blevet valgt til sekretær for udvalget for revision af FNs pagt.²⁸

På et ekstraordinært forretningsudvalgsmøde i begyndelsen af juni 1969 diskuterede man den økonomiske situation, bl.a. et kontingent til WAWF på 14.000 kr. Knud Nielsen foreslog at man sendte 12.000 på det tidspunkt og så betalte de resterende 2.000 kr. til august. Jørgen Ejlstrup var betænkelig derved og foreslog 10.000 nu og 4.000 senere. Man besluttede at sende 10.000 straks og bede Knud Nielsen informere WAWF om situationen og bede om udsættelse til august med resten. Man diskuterede også samarbejdet med Dansk Samråd for de Forenede Nationer og FN-foreningen. Arbejdsudvalget mellem de tre organisationer var blevet enige om at arbejde frem mod fælles kurser og bedre udgiverservice. Man var også blevet enige med FN-foreningen om en fælles talerliste.²⁹ Egentlig sammenslutning så ikke ud til at være på den fælles dagsorden endnu, men mon ikke nogle af aktørerne havde en skjult dagsorden?

På forretningsudvalgsmødet i begyndelsen af september blev det oplyst, at hovedkassereren ønskede at fratrage fra førstkommende landsstyrelsesmøde, og Knud Nielsen ønskede også at fratrage som formand for forretningsudvalget på grund af overvældende arbejdsbyrde. En opfordring fra Verdensføderalisternes Nordiske Råd (VNR) til de nordiske udenrigsministre om fejring af 25-året for FN var blevet ret positivt modtaget af udenrigsminister Poul Hartling, og Een Verden var blevet inviteret til at udpege en repræsentant til et af ministeriet nedsat udvalg vedrørende fejring af FN's 25 år.³⁰

På landsstyrelsesmødet den 21. september 1969 gav landsformand Hermod Lannung en kort politisk oversigt, hvor han henstillede til styrelsens medlemmer at arbejde gennem deres politiske partier for forståelse for Een Verdens ideer og især for fremme af realiseringen af tanker om en verdensmyndighed. Han oplæste et afsnit fra sit eget partis program – Det Radikale Venstres - vedr. verdensmyndighed. Han henstillede desuden, at man overvejede at få FN ind i foreningens navn, idet det ville være en hjælp overfor myndighederne. Han mente også, at man skulle arbejde for et møde med en fremragende udenlandsk personlighed.³¹

Knud Nielsen gav en redegørelse fra forretningsudvalget over arbejdet i det forløbne år, hvori han bl.a. sagde, at det nye samarbejde med FN-foreningen havde vist sig at gå udmærket. Han nævnte, at han på et WAWF Council møde var blevet valgt til formand for et nu forenet Policy and Political Action Committee. Han gentog sit ønske om at fratrage som formand for forretningsudvalget. På udvalgets vegne foreslog han Anker Nielsen som ny formand. Anker Nielsen blev derefter valgt enstemmigt til posten og Knud Nielsen blev valgt som international sekretær. Flemming Thøgersen, der sad i forretningsudvalget i sin egenskab af EVU-landsformand, blev valgt som formand for kursusudvalget. Anker Nielsen ønskede en revision af nationalkomiteen, bl.a. fordi der var nogle medlemmer, der ikke betalte deres kontingent. Han ønskede

---

²⁷ Fisher fik følgende kronik publiceret: "Een Verdens konger frem på rad," *Aarhus Stiftstidende*. Kronik. 29. september 1970, og den blev også trykt i *FN Orientering*. Nr. 6 (november-december 1970), pp.148-150.

²⁸ Referat af forretningsudvalgsmøde den 14. maj 1969.

²⁹ Referat af ekstraordinært forretningsudvalgsmøde den 4. juni 1969.

³⁰ Referat af forretningsudvalgsmøde den 4. september 1969.

³¹ Referat af landsstyrelsesmøde den 21. september 1969.

også at få folketingsgruppen aktiveret. Endelig skal det nævnes, at landsstyrelsen valgte Visse Borly til hovedkasserer som afløser for Jørgen Ejlstrup.³²

På forretningsudvalgsrådet i oktober 1969 orienterede Hermod Lannung om et møde i Norge vedrørende oprettelsen af et institut, foreløbigt på nordisk grundlag, for studier om etablering af en føderalistisk verdensmyndighed.³³ Man mente, at det var hensigtsmæssigt at deltage i dette arbejde for at undgå en verdensføderalistisk virksomhed udenfor WAWF og dens medlemsorganisationer. Hvis sagen udviklede sig i positiv retning ville man søge Een Verdens folketingsgruppe inddraget i drøftelserne. På samme møde gav man tilslutning til at organisationen World Friendship kunne få kontor på sekretariatet delt med FN-foreningen og FN-studerne. I forbindelse med forslaget om opdatering af nationalkomiteen blev det nævnt, at Piet Hein, Ebbe Rode og Brandt Rehberg som æresmedlemmer var undtaget for at betale kontingent. Endelig blev det oplyst, at foreningen nu havde oprettet en kassekredit på 10.000 kr., hvilket bekræftede, at der fortsat var en meget stram økonomi.³⁴

Nu skete der noget, der skulle vise sig at blive afgørende. I referatet fra forretningsudvalgsrådet den 12. november 1969 læser vi følgende:

”Den danske FN-forening havde stillet forslag om et møde mellem Dansk Samråd for Forenede Nationer, Den danske FN-forening og Een Verden med to repræsentanter for hver af organisationerne med henblik på drøftelse af en vidtgående integration af de tre organisationers virksomhed, om muligt et forbund eller en fuldstændig sammenslutning. Baggrunden for disse tanker var dels yderligere at effektivisere det organisatoriske arbejde, dels, at skabe mulighed for i højere grad at opnå offentlig og privat økonomisk støtte. Der var enighed om, at man skulle stille sig positivt i sådanne forhandlinger, og at EEN VERDEN burde være mindst lige så velvillig overfor et nærmere samarbejde som de andre organisationer under forudsætning af, at medlemskabet af WAWF fortsat blev vedtægtsbestemt i eventuelle nye organisatoriske former. Som EEN VERDEN’s repræsentanter udpegedes Hermod Lannung og Anker Nielsen.”³⁵

I samme mødereferat hører vi, at likviditeten efter sidste møde var blevet alvorligt forværret. Vi kan vel konkludere, at økonomien, om ikke den væsentligste faktor, i hvert fald var en meget vigtig faktor bag den udvikling, der førte til sammenslutningen det følgende år.

På forretningsudvalget i december 1969 kunne der så referes fra mødet mellem Dansk Samråd for Forenede Nationer (repræsenteret ved Lauge Kallestrup og Edele Kruchow), Den danske FN-forening (Mogens Hasdorf og Arne Stinus) og Een Verden (Hermod Lannung og Anker Nielsen), hvor det var blevet besluttet, ”at Anker Nielsen i henhold til de forretningslinjer, hvorom der var enighed mellem FN-foreningen og Een Verden, skulle udarbejdes et forslag til en sammenslutning mellem de tre organisationer. Såfremt der mellem FN-foreningen og Een Verden kunne opnås enighed om en endelig sammenslutning

---

³² Ibid.

³³ Det drejer sig sandsynligvis om nogle forslag fra Anker-Ording.

³⁴ Referat af forretningsudvalgsrådet den 14 oktober 1969.

³⁵ Referat af forretningsudvalgsrådet den 12. november 1969. Referatet fortsætter: ”Under henvisning til det eksisterende større samarbejdsudvalg og dets opgaver forbeholdt Knud Nielsen sig på et senere tidspunkt at overveje, om han fortsat ønskede at være medlem af dette udvalg.” Fortolkningen heraf kan være lidt vanskelig, men tyder måske på, at Knud Nielsen gerne ville have været med til de afgørende forhandlinger. Som vi skal se i det følgende blev Anker Nielsen den centrale Een Verden aktør i de videre forhandlinger, og Lannung blev ikke direkte indblandet.

skulle dette forslag af de to organisationer forelægges Dansk Samråd for Forenede Nationer.”³⁶ Det tyder på, at Samrådet tøvede noget med sammenslutningen.³⁷

Men det var altså nu en sammenslutning, der var tale om. Et første forslag, der var udarbejdet af Anker Nielsen, var blevet godkendt af Hermod Lannung. Forslaget var blevet forelagt formanden for Een Verdens folketingsgruppe, Knud Holm Tved, der i princippet var positiv over for tanken. Han ville, når der forelå et endeligt forslag, indkalde til et møde i gruppens bestyrelse med henblik på, at gruppen ville blive den sammensluttede organisations folketingsgruppe.

EVU's nyvalgte landsformand Finn Laursen (konsekvent fejlstavet Lauersen) var også blevet informeret af Anker Nielsen. Forhindret i at deltage i forretningsudvalgsmødet havde han pr. brev meddelt, at EVU endnu ikke havde taget stilling til sammenslutningerne. EVU havde på et rådsmøde besluttet at nedsætte et uforpligtende udvalg, der skulle beskæftige sig med EVUs forhold til FN-studertergrupperne.

Mht. til navnet for den sammensluttede organisation var der enighed om ”Dansk FN-forbund” med undertitler ”Den danske afdeling af WFUNA (FN-foreningernes internationale sammenslutning) og WAWF (Een-Verdens forenings internationale sammenslutning)”.

Takket være kassekreditten, et lån fra landsformanden og udskydelse af betaling af forskellige regninger var de ”uomgængelige økonomiske forpligtelser” klaret. Man så nu frem til, at der ville indgå medlemsbidrag i januar.³⁸

1970

På forretningsudvalgsmødet den 5. marts 1970 enedes man om at tilstræbe en sammenslutning af FN-foreningen og Een Verden, selv hvis Samrådet ikke ønskede at være med. På det møde vedtog man også at tage en permanent kassekredit på 10.000 kr., efter at der var indgået 34.000 kr. i kontingent. Man ville ansøge om støtte fra Legatet af 4. maj til rejser til WAWFs forestående kongres i Ottawa. Til stede på mødet var Mogens Borly, Ruth Gunnarsen, Hermod Lannung, Finn Laursen, Anker Nielsen og Flemming Thøgersen. Fraværende med afbud var Vise Borly, Frede Buchardt, Erling Fischer og Knud Nielsen.³⁹

Spørgsmålet om den foreslåede sammenslutning af Dansk Samråd for Forenede Nationer, Den danske FN-forening, Een Verden, Danske Studerendes FN-forbund og Een Verdens Ungdom blev et hovedpunkt på landsstyrelsesmødet den 8. marts 1970. I indkaldelsen nævntes, at forretningsudvalget nu havde tiltrådt et forslag, der også var godkendt af de andre organisationer med undtagelse af Samrådet, der ville behandle

---

³⁶ Referat af forretningsudvalgsmøde den 10. december 1969.

³⁷ I følge Vedtægter for Dansk Samråd for Forenede Nationer, venligst stillet til rådighed af Flemming Thøgersen, blev samrådet stiftet den 12. januar 1948. Formålparagraffen, § 2, var ganske kort: ”Formålet er at virke for øget forståelse af det mellemfolkelige samarbejdes betydning og især for kendskabet til Forenede Nationers opgaver, organisationer og virksomhed.” Det var en informativ paraplyorganisation. På repræsentantskabsmødet den 14. april 1969 var følgende organisationer repræsenterede: Amnesty International, Danmarks Lærerforening, Danske Erhvervskvindes Klubber, Danske Kvinders Nationalråd, Danske Studerendes FN-forbund, Den danske FN-forening, Det radikale Venstre, Een Verden, Esperantoforeningen, Folkevirke, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed, Mellempfolkeligt Samvirke, Udenrigspolitisk Forening, og Venstres Landsorganisation. Ifølge kopi af brev fra EVU's landsformand Flemming Thøgersen til Samrådet søgte EVU om medlemskab den 1. april 1969.

³⁸ Ibid.

³⁹ Referat af forretningsudvalgsmøde den 5. marts 1970.

forslaget på et møde den 6. marts. Knud Holm Tved havde også fremlagt forslaget til overvejelse i bestyrelsen for Een Verdens folketingsgruppe.⁴⁰

På landsstyrelsesmødet redegjorde Anker Nielsen for forslaget til sammenslutningen. Samrådet for Forenede Nationer havde på mødet den 6. marts nedsat et udvalg, der skulle prøve at finde frem til et oplæg.⁴¹ Skulle Samrådet trække sagen i langdrag, måtte de fire andre organisationer gennemføre sammenslutningen. Hvis et forslag er færdigt til godkendelse på landsmødet i september, ville FN-dagen den 24. oktober (FN's 25-års jubilæumsdag) være en passende dato for den endelige sammenslutning. Under diskussionen nævnte Anker Nielsen, at Arne Stinus fra FN-foreningen havde en positiv holdning til Een Verden.⁴² Det blev oplyst, at FN-foreningens økonomi nok var lidt bedre end Een Verdens og man mente, at overlapning i medlemskab var meget lille. Fleming Thøgersen mente, at det var vigtigt at få Samrådet med i sammenslutningen. Han var ikke betænkelig ved kollektive medlemmers repræsentation ved landsmøder, men han var betænkelig ved en for stor repræsentation af disse i styrelsen. Ruth Gunnarsen henstillede, at man i videst muligt omfang støttede enkeltmedlemmers indflydelse i den nye organisation. Det foreliggende forslag blev enstemmigt vedtaget af landsstyrelsen.⁴³

På mødet oplyste Hermod Lannung, at han havde anmodet statsministeren om at tale på WAWF's kongres i Ottawa. Udvalget til revision af FN-pagten var ved at være færdigt til at kunne udsende en beretning om ændret afstemningssystem i FN's generalforsamling. Solholm ønskede ikke sit navn i forordet; det gjorde derimod Leif Gunnarsen. Endelig nævnte Lannung korrespondance med den nordiske arbejdsgruppe for en verdenskonstitution, uden at referatet giver yderlige oplysninger herom.

Der fulgte en drøftelse af den udenrigspolitiske situation, der blev indledt af Hermod Lannung. Han hilste ikke-sprednings aftalens ikrafttræden velkommen. Han redegjorde for den vanskelige situation i Mellemøsten, omtalte situationen i Vietnam, og nævnte også Forbundsrepublikkens tilnærmelser til DDR. Og så var EF jo kommet på dagsordenen igen efter at topmødet i Haag i december 1969 havde åbnet for en mulig udvidelse. Herom sagde Lannung ifølge referatet: "Den mulige udvidelse af Det Europæiske Fællesskab indebar store perspektiver for Danmark, og i den forbindelse måtte behovet for mere oplysning samt uddannelse af specialister understreges." Om FN sagde han, at organisationen befandt sig i en bølgedal. Organisationens virke prægedes meget af magtesløshed. 25-året måtte føre til en statusopgørelse verdenspolitisk set. Diskussionen førte til nedsættelse af et udvalg, der skulle forberede forslag fra dansk side til Ottawa-kongressen. Udvalget fik følgende medlemmer: Mogens Borly, Carl Ingemann, Hermod Lannung, Finn Laursen, Anker Nielsen og Knud Nielsen.⁴⁴

På et møde i arbejdsudvalget vedr. integration af FN-oplysningen - som det blev kaldt - den 3. april 1970 blev det klar, at det var Venstre-politiker Per Møller, der tøvede med Samrådets deltagelse i fusionen. Han ønskede, at man først skulle se på Samrådets muligheder for at blive bedre. Han mente, at man burde styre udenom sammenslutningstanken, først og fremmest fordi han så alvorlige konflikter imellem det formål, Samrådet havde sat sig og de formål FN-foreningen og Een Verden arbejdede for. Han var sikker på, at føderalisttanken f.eks. ville vække uenighed blandt en stor del af Samrådets medlemmer. Han fandt det naturligt, at de fire forslagsstillende organisationer søgte sammen. Så kunne man overveje, hvordan man i

---

⁴⁰ Mødeindkaldelse, dateret 19. februar 1970, venligst stillet til rådighed af Flemming Thøgersen.

⁴¹ Ifølge referat af Samrådets forretningsudvalgsmøde den 6. marts (stillet til rådighed af Flemming Thøgersen) blev Samrådets repræsentanter i udvalget Ruth Nörthen (indkaldende formand) Per Møller og Bent Østergaard.

⁴² Arne Stinus, der var Radikal medlem af folketinget, blev FN-forbundets første landsformand i 1970.

⁴³ Referat af landsstyrelsesmøde den 8. marts 1970.

⁴⁴ Ibid.

fællesskab kunne skaffe midler til arbejdet. Ole Bang fra Mellempfolkeligt Samvirke udtrykte også en vis skepsis. Ruth Nørthen og Bent Østergaard, derimod støttede fusionstanken.⁴⁵

På det følgende møde i arbejdsudvalget den 14 april, 1970, opretholdt Per Møller sin negative holdning til fusionstanken og blev igen støttet af Ole Bang. Bent Østergård støttede fortsat sammenslutningen og de to hovedforslagsstilleres repræsentanter for sammenslutningen, Anker Nielsen for Een Verden og Arne Stinus for FN-foreningen, støttede forventeligt forslaget. Det samme gjorde EVU's landsformand, Finn Laursen, der nu var tilstede som observatør.⁴⁶

På mødet i arbejdsudvalget den 4. maj begyndte man en diskussion af det foreslåede FN-forbunds struktur, herunder medlemmer (individuelle og kollektive), den parlamentariske opbygning (landsmøde, styrelse o.s.v.), og nationalkomité. Den sidste mødte, altså nationalkomitéen, stor modstand fra bl.a. Ruth Nørthen og Ole Bang. Men Anker Nielsen forsvarede den som meget praktisk, idet man der kunne placere folk, som man gerne ville have med, uden at de ville kunne præstere et stort stykke arbejde, og som kunne medvirke til at give organisationen en vis prestige.⁴⁷

På forretningsudvalgsrådet tidligt i maj måned blev det så oplyst, at det udvalg der var blevet nedsat af Dansk Samråd for Forenede Nationer vedrørende sammenslutningsplanerne på det tidspunkt havde fået følgende sammensætning:

Dansk Samråd for Forenede Nationer: Ruth Nørthen (udvalgets formand), Per Møller og Bent Østergaard.
Den Danske FN-Forening: Arne Stinus
Een Verden: Anker Nielsen

Dertil kom følgende observatører:

Mellempfolkeligt Samvirke: Ole Bang
Danske Studerendes FN-Forbund: Finn Norman Christensen
Een Verdens Ungdom: Finn Laursen.⁴⁸

På forretningsudvalgsrådet redegjorde Anker Nielsen og Finn Laursen for de tre møder, der havde fundet sted i arbejdsudvalget. Forhandlingerne ville fortsætte. Der var, som vi har set, principielle betænkeligheder vedrørende Samrådets deltagelse i sammenslutningen fra Per Møller og Ole Bang, hvilket forretningsudvalget med beklagelse tog til efterretning. Det kunne blive nødvendigt at begrænse sammenslutningen til de fire andre organisationer.

Der forelå udkast til formålsparagraf for den nye organisation:

”DET DANSKE FN-FORBUND har til formål på oplysende og tværpolitisk grundlag at arbejde for:

1. Styrkelse af interessen for Forenede Nationer.
2. Forståelse af nationernes gensidige afhængighed og fælles ansvar for den internationale udvikling og
3. Virkeliggørelse af de principper, som FORENEDE NATIONER bygger på

---

⁴⁵ Referat af møde i arbejdsudvalget vedr. integration af FN-oplysningen den 3. april. 1970. Fra Flemming Thøgersens arkiv.

⁴⁶ Referat af møde i arbejdsudvalget vedr. integration af FN-oplysningen den 14. april 1970. Fra Flemming Thøgersens arkiv.

⁴⁷ Referat af møde i arbejdsudvalget vedr. integration af FN-oplysningen den 4. maj 1970.

⁴⁸ Referat af forretningsudvalgsrådet den 6. maj 1970.

med det mål at udbygge FORENEDE NATIONER til en verdensmyndighed, der kan sikre menneskerettighederne, håndhæve international retsorden og skabe fred, sikkerhed og samarbejde i verden.”⁴⁹

Forretningsudvalget kunne godkende udkastet; man var også enig om, at man ikke ville kunne godkende eventuelle ændringsforslag, der afsvækkede formålsparagraffen i forhold til de initiativtagende organisationers nuværende formålsbestemte arbejdsgrundlag, hvilket for Een Verden betød, at referencen til udbyggelse af FN til en verdensmyndighed, var *non-negotiable*. Man lagde også vægt på, at den nye organisation skulle være medlem af både WFUNA og WAWF, og at personlige medlemmer skulle have adgang til organisationens øverste myndighed, landsmødet.

Forretningsudvalget gav også tilslutning til et notat vedrørende sammenslutning af EVU og Danske Studerendes FN-Forbund til en ny ungdomsorganisation, der ville være en selvstændig organisation, hvis formål dog ikke måtte være i modstrid med seniororganisationens.

Lannung oplyste, at udvalget til drøftelse af spørgsmålet om ændring af FN's pagt nu havde udsendt en beretning om ændret afstemningssystem i FN's generalforsamling, og at man nu ville udarbejde en redegørelse om partiernes programmer om FN-politik m.v.

Een Verden havde fra Undervisningsministeriet fået et tipstilskud på 10.000 kr., og man var under hånden underrettet om, at der fra Kulturministeriet var bevilget 30.000 kr. til sekretariatet og 15.000 kr. til *FN-Orientering*, begge beløb til deling mellem FN-Foreningen og Een Verden.⁵⁰

Medlemstallet var opgivet til WAWF som 2.160, hvilket betød et kontingent til WAWF på 13.230 kr. WAWF var blevet orienteret om den forestående sammenlægning.

Der var enighed om at fortsætte med at udgive seks numre årligt af *FN-orientering*, idet der ikke var penge til flere numre.

På et møde i arbejdsudvalget den 12. maj 1970, hvor Per Møller fortsat var fraværende, drøftede man især den sammensluttede organisations struktur, altså sammensætning af landsmøde, styrelse og forretningsudvalg og deres forskellige beføjelser. Afslutningsvis sagde Ole Bang, at Mellempfolkeligt Samvirke ikke kunne se sine interesser tilgodeset i den skitserede organisation.⁵¹

Den 15. maj 1970 sendte Ole Bang et forslag til Ruth Nørthen, der gik ind for sammenslutning af de fire organisationer, altså FN-foreningen, Danske Studerendes FN-forbund, Een Verden og Een Verdens Ungdom. Det nye FN-forbund skulle så indgå i et samarbejds- og koordinationsorgan med Mellempfolkeligt Samvirke, Den Internationale Liga for Fred og Frihed, Dansk Flygtningehjælp, Den Danske Unicef Komité, Den danske Unesco Nationalkommission, Det danske FAO-udvalg og FNs informationskontor. Det var også tanken, at politiske partier skulle kunne indgå. Det nye samarbejdsorgan ville overtage nogle af de funktioner, der oprindeligt var tiltænkt Samrådet, og det foresloges derfor, at det kunne overtage Samrådets navn.⁵²

Det næste møde i arbejdsudvalget vedr. integration af FN-oplysningen fulgte den 19. maj 1970. Her undrede Arne Stinus og Anker Nielsen sig over, at Samrådet efter Bangs forslag ikke skulle indgå i Det Danske FN-forbund, hvilket var forudsætningen for at drøfte fusionsplanerne i et udvalg sammen med

---

⁴⁹ Ibid.

⁵⁰ Ibid., suppleret med rettelser i Referat af forretningsudvalgsmøde den 8. juni 1970.

⁵¹ Referat af møde i arbejdsudvalget vedr. integration af FN-oplysningen den 12. maj 1970. Flemming Thøgersens arkiv.

⁵² Brev og forslag i Flemming Thøgersens arkiv.

repræsentanter for Samrådet. Men Per Møller og Ole Bang mente fortsat ikke, at der var mulighed for at lade Samrådet fusionere i FN-forbundet, der i visse sammenhænge ville have et politisk formål. FN-samrådet burde fortsætte som et neutralt serviceorgan.⁵³

Den 22. maj fulgte en 8-siders rapport fra Ruth Nørthen om diskussionen i arbejdsudvalget, uden at hun forsøgte at skære igennem med et forslag til at komme videre.⁵⁴ Rapporten blev diskuteret samme dag i arbejdsudvalget, hvor Per Møller fortsat ikke mente, at Samrådet kunne indgå i fusionen. Anker Nielsen var uenig heri. Samrådet skulle efter hans mening opløses ligesom Een Verden til fordel for den nye organisation. På mødet var Arne Stinus og Anker Nielsen enige i Ole Bangs notat om koordinationsorganet, men de mente ikke at organet skulle have vedtægtsbestemt status. Man diskuterede også nationalkomiteen, der stort set kun forsvarede af Anker Nielsen på Een Verdens vegne.⁵⁵ Ruth Nørthens rapport blev også diskuteret på Samrådets forretningsudvalgsmøde samme dag, hvor Per Møller gentog sin modstand mod Samrådets deltagelse i fusionen. Han nævnte, at han var blevet bestyrket i sin skepsis efter uformelle samtaler med Per Hækkerup og Poul Schlüter. Per Federspiel var enig med Per Møller. For Samrådets deltagelse i fusionen talte derimod bl.a. Mogens Hasdorf, Arne Stinus, Flemming Thøgersen, Knud Nielsen og Bent Østergaard.⁵⁶

Samrådet havde repræsentantskabsmøde den 27. maj 1970 på Christiansborg. Her blev Ruth Nørthens rapport også diskuteret. Hun sagde indledningsvis, at man skulle vælge mellem tre muligheder.:

1. Samrådet fusionerer med de fire forslagsstillende organisationer.
2. Samrådet består uændret.
3. Samrådet opløser sig selv.

De kendte argumenter blev gentaget. Per Møller lagde ud med ønsket om fortsat at have "et neutralt serviceorgan" og blev bl.a. støttet af Lauge Kallestrup. Støtte til den omfattende fusion samt et koordinationsorgan fulgte bl.a. fra Knud Nielsen, Anker Nielsen, Ejner Hougaard-Christiansen, Flemming Thøgersen, og Arne Stinus. Det endte med, at Finn Norman Christensen fremsatte et forslag til resolution, som blev vedtaget enstemmigt i følgende skikkelse:

"Repræsentantskabet tager rapporten fra formanden for arbejdsudvalget vedr. integration af FN-oplysningen til efterretning og pålægger det nye forretningsudvalg at fortsætte forhandlingerne og ved deres afslutning forelægge resultatet for et ekstraordinært indkaldt repræsentantskabsmøde."⁵⁷

Til det nye forretningsudvalg blev følgende foreslået til de fem poster, der skulle nybesættes: Ole Bang, Ejner Hougaard Christiansen, Per Federspiel, Lauge Kallestrup, Sven Hansen, Flemming Thøgersen, Knud Nielsen og Arne Stinus. Heraf blev følgende valgt:

Ejner Hougaard Christiansen, Socialdemokratiet
Sven Hansen, Een Verdens Ungdom
Knud Nielsen, Een Verden

---

⁵³ Referat af mødet i arbejdsudvalget vedr. integration af FN-oplysningen den 19. maj 1970. Flemming Thøgersens arkiv.

⁵⁴ Rapport fra arbejdsudvalget vedr. integration af FN-oplysningens, dateret 22. maj 1970. Flemming Thøgersens arkiv.

⁵⁵ Referat af mødet i arbejdsudvalget vedr. integration af FN-oplysningen den 22. maj 1970. Flemming Thøgersens arkiv.

⁵⁶ Referat af Samrådets forretningsudvalgsmøde den 22. maj 1970. Flemming Thøgersens arkiv.

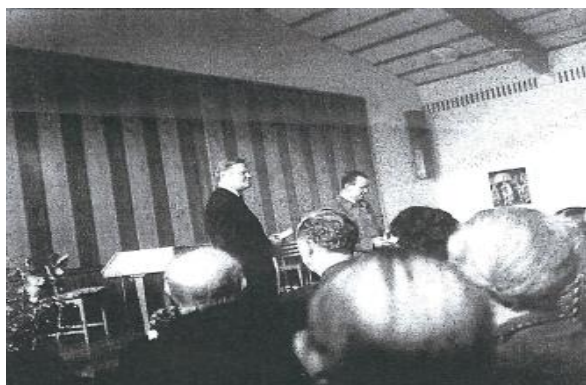
⁵⁷ Referat af Samrådets repræsentantskabsmøde den 27. maj 1970 på Christiansborg. Flemming Thøgersens arkiv.

Flemming Thøgersen, Dansk Ungdoms Fællesråd, og Arne Stinus, Det Radikale Venstre.⁵⁸

Det bemærkes, at alle de fem valgte var tilhængere af den store fusion, altså inkluderende Samrådet. Ingen af de fire modstandere blev valgt. I realiteten var dette valg vel det afgørende skridt frem mod fusionen inkluderende Samrådet. Der var dog fortsat følgende medlemmer, hvis poster ikke var på valg: Mogens Hasdorf, Ruth Nørthen, Per Møller, Ellen Holmgaard, og Bent Østergård.⁵⁹

Da Samrådets forretningsudvalg mødtes den 3. juni 1970, var Knud Nielsen blevet formand for udvalget, mens Ruth Nørthen fortsatte som næstformand. På det pågældende møde meddelte Per Møller, at han ønskede at udtræde af arbejdsudvalget vedr. integration af FN-oplysningen. Han må have indset, at kampen var tabt. Man besluttede ikke at udpege en afløser for ham.⁶⁰

Billede 12.2: Anker Nielsen og Knud Nielsen. Billedet er fra et jubilæum på den Internationale Højskole, 1971

Kilde: Venligst stillet til rådighed af Dan Secher.

På Een Verdens forretningsudvalgsmøde, der fulgte den 8. juni 1970, oplyste Anker Nielsen om det sidste møde i repræsentantskabet i Dansk Samråd for Forenede Nationer, hvor organisationen var blevet pålagt at fortsætte forhandlingerne om sammenslutning. Følgende var blevet valgt til Samrådets forretningsudvalg: Ejnar Hougaard Christiansen, Sven Hansen, Knud Nielsen, Arne Stinus og Flemming Thøgersen. Anker Nielsen nævnte også, at Nationalkomiteens videreførelse i den nye organisation var blevet kritiseret. Man vedtog at fastholde som en forudsætning for Een Verdens deltagelse i en sammenslutning, at nationalkomiteen blev opretholdt i den nye organisation. Man var endvidere enige om, at det måtte være en forudsætning, at landsmødet blev den øverste myndighed i den nye organisation.⁶¹

På et møde i Samrådets arbejdsudvalg vedr. integration af FN-oplysningen den 10. juni, hvor Ole Bang var fraværende, udarbejdedes et forslag til vedtægter for Det danske FN-forbund på grundlag af et forslag fra

---

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Dette sidste fremgår af referat af Samrådets forretningsudvalgsmøde den 16. juli 1970. Per Møller kunne ikke være tilstede, men sagde bl.a. i et brev følgende: "Fremfor en fusion ville jeg finde det rigtigere at opløse Samrådet og så lade de fusionerende organisationer opfordre Samrådets medlemskreds til at indgå som kollektive medlemmer. Det ville være et spil med åbne kort."

⁶⁰ Referat af Samrådets forretningsudvalgsmøde den 3. juni, 1970. Flemming Thøgersens arkiv.

⁶¹ Referat af forretningsudvalgsmøde den 8. juni 1970.

Anker Nielsen. Formålsparagraffen nævnte som mål at "udbygge FORENEDE NATIONER til en verdensmyndighed, der kan sikre menneskerettighederne, håndhæve international retsorden og skabe fred, sikkerhed og samarbejde i verden." § 2 om virkeliggørelse nævnte FN-forbundets medlemskab af WAWF og WFUNA, samt følgende: "For at sikre en fælles planlægning og koordinering af det danske FN-oplysningsarbejde etablere FN-forbundet et samarbejds- og koordinationsorgan omfattende organisationer, institutioner eller andre organer, som i væsentlig grad beskæftiger sig med oplysning om FN og særorganisationerne." Det var også en del af forslaget, at det nye FN-forbund ville have en nationalkomité, en ide, der til det sidste havde en del modstand i arbejdsudvalget.⁶²

Den 23. juni 1970 fulgte så et forslag til overgangsbestemmelser, som nævnte at "samrådets kollektive medlemmer overgår til medlemskab i FN-forbundet, med mindre de ønsker at udtræde." Forslaget forudså desuden et bredt møde i september om etablering af samarbejdsorganet med andre interesserede organisationer. Forslaget stipulerede også, at Een Verdens folketingsgruppe og nationalkomité ville indgå i det nye FN-forbund.⁶³ Alt sammen på linje med Een Verdens ønsker.

På et møde i arbejdsudvalget den 23. juni 1970 blev det oplyst, at FN-foreningen på sit årsmøde den 13.-14. juni havde diskuteret det foreliggende forslag til vedtægter for Det danske FN-forbund. Der blev fremført en række bemærkninger, hvoraf nogle blev indarbejdet i et nyt forslag til vedtægter. Det blev oplyst, at Een Verden stilede mod en færdigbehandling af forslagene den 12.-13. september og FN-foreningen stilede mod den 3.-4. oktober 1970. Det ville være hensigtsmæssigt, om Samrådet senest afholdt ekstraordinært repræsentantskabsmøde den 11. september. Man kunne så stile mod landsmøde i det nye FN-forbund den 24. oktober 1970, altså på FN-dagen.⁶⁴

På Samrådets forretningsudvalgsmøde den 18. august 1970 foreslog Mogens Hasdorf, at FN-forbundets navn på engelsk måtte være Danish United Nations Association. Der var ingen indvendinger herimod. Ruth Nørthen var særdeles betænkelig ved det store kontingent til WAWF, som den nye organisation skulle betale. Mogens Hasdorf fandt ikke problemet stort, idet han mente, at disse kontingenter ville blive dækket igennem et kommende statstilskud. Han sagde dette ud fra kendskab til de forhandlinger, der havde været med Helveg Petersen. Debatten endte med, at forretningsudvalget vedtog det sidste forslag til vedtægter og forslag til overgangsbestemmelser, i første omgang enstemmigt, men efterfølgende indtelefonerede Ruth Nørthen disens.⁶⁵

Der blev så indkaldt til ekstraordinært repræsentantskabsmøde i Samrådet den 9. september 1970. På det møde vedtog man følgende resolution:

"Repræsentantskabet godkender i princippet, at Dansk Samråd for Forenede Nationer sammensluttet med Den Danske FN-forening, Een Verden og disses ungdomsorganisationer i overensstemmelse med de fremlagte vedtægter og overgangsbestemmelser."⁶⁶

På Een Verdens ordinære landsmøde den 12. og 13. september på Den internationale Højskole i Helsingør kunne forslaget om en sammenslutning af Samrådet, FN-foreningen og Een Verden til det nye FN-forbund så endeligt vedtages, sammen med en ungdomsorganisation bestående af en sammenslutning af Danske

---

⁶² Diverse dokumenter i Flemming Thøgersens arkiv.

⁶³ Forslag til overgangsbestemmelser vedr. FN-forbundet, dateret 23. juni 1970. Flemming Thøgersens arkiv.

⁶⁴ Referat af møde i arbejdsudvalget vedr. integration af FN-oplysningen, den. 23. juni 1970. Flemming Thøgersens arkiv.

⁶⁵ Referat af Samrådets forretningsudvalgsmøde den 18. august 1970. Flemming Thøgersens arkiv.

⁶⁶ Brev til medlemsorganisationerne, dateret 23. september 1970. Flemming Thøgersens arkiv.

Studerendes FN-forbund og Een Verdens Ungdom. Efterfølgende udsendtes en kort pressemeddelelse (se Tekstboks 12.4)

Tekstboks 12.4: Pressemeddelelse af 13. september 1970 om sammenslutningen

EEN VERDENs landsmøde på Den internationale Højskole i Helsingør den 12. – 13. september har for sit vedkommende enstemmigt godkendt forslaget om sammenslutning af Landsorganisationen Een Verden, Den danske FN-forening og Dansk Samråd for Forenede Nationer.

Kilde: Venligst stillet til rådighed af Flemming Thøgersen

I sin beretning til det ordinære landsmøde gjorde landsformanden Hermod Lannung en del ud af at omtale WAWF's kongres i august i Ottawa, hvor statsminister Hilmar Baunsgaard og FN's generalsekretær U Thant begge havde talt. Begge taler "var meget betydningsfulde og fra et verdensføderalistisk synspunkt overordentligt bemærkelsesværdige." U Thants tale var "i realiteten rent verdensføderalistisk tale – ingen Een Verdens forkæmper kunne gøre det bedre."⁶⁷

På kongressen blev Norman Cousins (USA) genvalgt. Der samme gjorde Knud Nielsen som formand for Council, en post han fik lidt i utide i januar 1970, da den tidligere formand Bill Sheehan (Canada/USA) trådte tilbage. Nyvalgt til formand for WAWFs forretningsudvalg blev John Roberts (UK). På ungdomssiden blev Per Fischer afløst som formand af Jos Lemmers (Nederlandene), men Per Fischer fortsatte som redaktør af bladet *Contact*.⁶⁸ Andy Clarke fortsatte som generalsekretær for WAWF og Ichi Morita fortsatte som sekretariatsleder for WFY. Medlemmer af WAWF Council fra Danmark var desuden Hermod Lannung og Anker Nielsen. Medlemmer af Youth Council var Finn Laursen og Per Fischer. Per Fischer var desuden medlem af WAWF's eksekutivkomité.⁶⁹

Billede 12.3: Fra WAWF-kongressens første plenarmøde i Ottawa 1970

Fra venstre: FN's generalsekretær, U Thant, fungerende canadisk premierminister, Mitchell Sharp, WAWF-præsident, Norman Cousins, WAWF-kasserer, Geoff Edge, bagved ses formanden for World Federalists of Canada, Ross Smyth.

Kilde: *World Federalist*, Vol. 16, No. 4 (September/October 1970), p.6.

⁶⁷ Uddrag af landsformanden, Hermod Lannungs beretning til Een Verdens ordinære landsmøde på Den internationale Højskole i Helsingør den 12.-13. september 1970, tekst dateret 9. september 1970. Venligst stillet til rådighed af Flemming Thøgersen.

⁶⁸ "14th World Congress. A Special report", *World Federalist*, Vol. 16, No 4 (September/October 1979), pp. 6-8.

⁶⁹ Mogens Borly, "WAWF kongressen Ottawa 1970," *FN Orientering*. Nr. 5 (September-oktober 1970), pp. 115-116.

I forbindelse med det nye FN-forbunds første landsmøde den 24. oktober 1970 blev der udarbejdet en kandidatliste. FN-foreningen og Samrådet indstillede repræsentanter for de kollektive medlemmer, og Een Verden og FN-foreningen indstillede repræsentanter for deres individuelle medlemmer til styrelsen. For Een Verdens vedkommende drejede det sig om følgende: Frede Buchardt, Anne L. Borly, Mogens Borly, Erling Fischer, Ruth Gunnarsen, Carl Ingemann Jensen, Anker Nielsen, Knud Nielsen, og Flemming Thøgersen.⁷⁰

Endnu vigtigere, følgende blev indstillet til valg til forretningsudvalget:

Landsformand: Arne Stinus, FN-foreningen

Næstformand: Anker Nielsen, Een Verden

Hovedkasserer: Mogens Hasdorf, FN-foreningen

Formand for forretningsudvalget: Bent Østergaard, Amnesty International

Næstformand for forretningsudvalget: Knud Nielsen, Een Verden

Birger Egekvist, Mellempøkeligt Samvirke

Ruth Nørthen, Danske Kvinders Nationalråd

Jens Erik Torp, Dansk Ungdoms Fællesråd.⁷¹

Fra den 24. oktober 1970 ophørte Een Verden således med at eksistere, men den nye organisation FN-forbundet var ifølge vedtægterne forpligtet til at støtte verdensføderalistiske mål. I hvilken udstrækning det skete i de følgende år kræver en separat analyse, der ikke skal forsøges her.

---

⁷⁰ Kandidatliste til valgene i forbindelse med FN-forbundets landsmøde den 24. oktober 1970. Flemming Thøgersens arkiv.

⁷¹ Ibid.